

Etelä-Karjalan pelastuslaitos KUVAUSOHJE 2018

Päivitetty 12.2.2018

Lähteet:

Pelastustoimen viestintäopas, Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston julkaisu 1/2015
Kuvaaminen pelastustoimintatehtävissä, Sisäministeriön pelastusosaston muistio
11.9.2017

Pelastuslaitoksen henkilöstö voi ottaa kuvatallenteita

- 1) hälytystehtäviltä (pelastustoiminnasta) ja
- 2) muista tilaisuuksista, kuten koulutuksista tai harjoituksista.

Kuvatallenteella tarkoitetaan kuvaa tai videota.

Kuvatallenteiden ottamista ja käyttöä koskevat ohjeet koskevat myös pelastuslaitoksen kanssa yhteistyösopimuksen tehneitä sopimuspalokuntia.

1. Hälytystehtävillä (pelastustoiminnassa) otetut kuvatallenteet

Pelastuslaitoksen henkilöstö ottaa hälytystehtävillä kuvatallenteita aina ensisijaisesti tapauksen tutkinnan tai viranomaistoiminnan kehittämisen vuoksi, ei tiedottamisen tai julkisuuden takia. Hälytystehtäviltä otettuja kuvatallenteita voidaan käyttää harkinnan mukaan

- palotutkintaan liittyvissä tutkimuksissa,
- onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvässä opetustyössä,
- pelastuslaitoksen sisäisessä koulutuksessa ja
- pelastuslaitoksen viestinnässä (esimerkiksi turvallisuusviestintä) tai mediassa.

Kuvatallenteiden ottamisessa hälytystehtävillä tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

- Kuvatallenteita otetaan vain tilannepaikan johtajan luvalla.
- Kuvaaminen ei koskaan saa vaarantaa pelastustoiminnan suorittamista.
- Pienoishelikopterilla (drone) kuvattaessa on näiden ohjeiden lisäksi otettava huomioon TraFin säädökset.

Hälytystehtävillä otetut kuvat voivat olla julkisia tai ei-julkisia.

1.1 Hälytystehtävillä (pelastustoiminnassa) otetut julkiset kuvat

Pelastuslain 32 §:ssä tarkoitetuissa pelastustoimintatehtävissä otettua pelastustoiminnan kohdetta koskevaa valokuvaa ja videokuvaa tulee pitää julkisuuslain tarkoittamana viranomaisen asiakirjana, josta on pyydettyessä annettava tieto, jollei ko. asiakirja ole salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n nojalla.

Kuvan julkisuusaste määritellään aina tapauskohtaisesti sen perusteella, mitä kuvassa on näkyvissä. Kuvan julkisuusastetta ei siis määritä se, missä se on otettu vaan se, mitä siinä näkyy.

Hälytystehtäviltä otettuja julkiseksi luokiteltuja kuvia voidaan käyttää esimerkiksi pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnässä tai koulutuksessa. Näitä kuvia voidaan myös luovuttaa medialle niin pyydettyä.

Kuvia, joita voidaan käyttää mediassa tai viestinnässä ovat esimerkiksi seuraavat:

- Kuvat, jotka keskittyvät pelastuslaitoksen työntekijöihin ja kalustoon, eivät tapahtumaan tai uhreihin.
- Kuvat, joissa ei näy yritysten logoja, tunnistettavia yksityisasuntoja, tunnistettavia ihmisiä tai rekisterinumeron.

Mikäli kuvatallenteita käytetään viestinnässä tai esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, tulee huomioida että tunnistettavasti näkyviltä henkilöiltä tulee olla lupa kuvan tai videon käyttöön. Alaikäisten kohdalla lupa tulee olla huoltajalta.

Esimerkkejä hälytystehtävillä otetuista kuvista jotka ovat julkisia joita voidaan käyttää esimerkiksi turvallisuusviestinnässä tai eri medioissa on alla:

Kuvien jakaminen medialle on perusteltua silloin, kun tilannepaikalta on sopivia julkisia kuvia. Hyvä yhteistyö median kanssa on pelastusviranomaiselle tärkeää. Lisäksi valikoituja kuvia jakamalla vähennetään ”silminnäkökuvien” ottamista ja leviämistä mediassa.

Median esittämiin kuvapyyntöihin hälytystilanteista vastaa päivystävä palomestari P31 tai hänen määrittämänsä henkilö. Jos muille tahoille tulee pyyntöjä kuvien jakamisesta medialle, tulee pyynnöt osoittaa P31:lle. Päivystävien palomestareiden tulee noudattaa kuvien jakamisessa tasapuolisuusperiaatetta: mikäli kuvia annetaan yhdelle medialle, niitä tulee pyydettäessä antaa kaikille. Pelastuslaitoksen kuvatallenteita ei missään olosuhteissa käytetä kaupankäynnin välineenä, jolloin kuvista otetaan vastaan rahallista korvausta tai muita tarjottuja hyödykkeitä tai henkilökohtaisia etuja.

1.2 Hälytystehtävillä (pelastustoiminnassa) otetut ei-julkiset kuvat

Hälytystehtävillä (pelastustoiminnassa) otetut kuvat ovat julkisia, mikäli niihin ei liity erillistä salaamisperustetta. Ei-julkisia kuvia ovat esimerkiksi

- kuvat, jotka loukkaavat tapahtuman uhrien yksityisyyden suojaa.
- kuvia, joissa näkyy tunnistettavia uhreja, yksityisiä rakennuksia (esimerkiksi koteja), firmojen logoja tai autojen rekisteriuhreja
- kuvat, joissa näkyy viranomaistoiminnassa salassa pidettäviä asioita tai materiaaleja, esimerkiksi johtokeskuksiin liittyviä asioita.

Kuvien käytössä viestinnällisiin tarkoituksiin tulee huomioida, että kuvien jakaminen esimerkiksi mediassa ei saa vaarantaa mahdollista tutkintaa. Mikäli tapauksesta on käynnissä tutkinta, ei kuvia tapahtumasta saa julkaista.

Kuvan julkisuusaste määritellään aina tapauskohtaisesti sen perusteella, mitä kuvassa on näkyvissä. **Jos et ole aivan varma onko kuva julkinen vai salainen, älä julkaise kuvaa. Pyydä apua asian arviointiin ennen julkaisua.**

Mikäli kuva on ei-julkinen, sitä ei luovuteta medialle eikä käytetä viestinnällisissä tarkoituksissa. Tällaisia kuvia voidaan käyttää tapauksen tutkinnassa sekä rajatusti viranomaisten sisäisessä koulutuksessa mikäli se on koulutuksen sisällön vuoksi erityisen tarpeellista.

Ei-julkisten kuvien säilytyksessä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta ja pelastuslaitoksen tietoturvaohjetta. Kuvat tulee poistaa ja tuhota välittömästi sen jälkeen kun niitä ei enää tarvita.

2. Muista pelastuslaitoksen tilaisuuksista (esimerkiksi harjoitukset, koulutukset) otetut kuvatallenteet

Pelastuslaitoksen henkilöstö voi ottaa kuvatallenteita pelastuslaitoksen tapahtumista (esimerkiksi harjoitukset, koulutukset, yleisötapahtumat).

Kuvatallenteiden ottamisesta ja käytöstä sovitaan tapauskohtaisesti harjoituksen johtajan tai tilaisuuden järjestäjän kanssa.

Mikäli näitä kuvatallenteita käytetään viestinnässä tai esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, tulee huomioida että tunnistettavasti näkyviltä henkilöiltä tulee olla lupa kuvan tai videon käyttöön. Alaikäisten kohdalla lupa tulee olla huoltajalta.